

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 24

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc mục

IV. Tu dưỡng đạo đức phải bắt đầu từ đâu? Từ chữ “Hiếu”

V. Học chữ “Hiếu” từ đâu? Từ Đệ Tử Quy

Hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang mục

VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP THẾ NÀO?

Nhưng trước khi bước sang phần mới, tôi xin ôn tập lại bài trước một chút.

- ✓ *Muốn thành tựu phải bắt đầu từ “Tu thân”*
- ✓ *Muốn “tu thân” lại phải bắt đầu học từ chữ “Hiếu”*
- ✓ *Muốn “tề gia, trị quốc, bình thiên hạ” cũng phải dạy cho dân chữ “Hiếu”*

Vậy chữ “Hiếu” học từ đâu? Có phải là ta cứ tự nghĩ thế này là hiếu thế kia là hiếu rồi tự làm? Không phải, vì ta là phàm phu nên cái nhìn của ta nhiều khi tưởng hiếu thì lại thành bất hiếu, mà tưởng bất hiếu thì lại thành là hiếu. Điều này thì chúng ta đã ví dụ nhiều rồi.

- ✓ *Vậy chữ hiếu học ở đâu? Ở lời dạy của cổ thánh tiên hiền;*
- ✓ *Lời dạy của Cổ Thánh Tiên Hiền ở đâu? Ở Nho giáo và Phật giáo.*

Đó ạ, chúng ta kém, chúng ta không biết, chúng ta chẳng biết thế nào là thiện – ác, vì chúng ta là phàm phu. Vậy thì chúng ta sẽ, tất cả đều dựa vào lời của Thánh nhân, Phật, Bồ Tát. Phật, Bồ Tát bảo chúng ta là: Thôi bây giờ không hiểu thế nào là thiện – ác, ngồi nửa ngày cũng không phân tích ra thiện – ác để quyết định có hành động hay không, thế thì lúc ấy sự việc nó trôi qua mất rồi. Chính vì vậy cho nên thôi, Cổ Thánh Tiên Hiền dạy chúng ta rằng vậy thì bắt đầu “cứ chỉ đâu đánh đấy”, học chữ “Hiếu” bắt đầu từ Đệ Tử Quy, “Hiếu thân tôn sư”.

Bây giờ biết cái chỗ cần học rồi thì bây giờ cái thái độ học của ta phải như thế nào. Đó, có phải là hôm nay gọi là, liếc liếc qua một tí, thế xong ngày mai rồi là để vào một xó. Thế xong rồi 1 tuần sau bắt đầu mới lại gặp nhau. Có phải thế không? Không phải! Chúng ta sẽ nghe xem thầy giảng thái độ học như thế nào thì nó sẽ hiệu quả.

Bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu học tiếp nội dung thứ VI

VI. THÁI ĐỘ HỌC TẬP ĐẠO ĐỨC THẾ NÀO?

[Trong mục này có 7 ý nhỏ như sau:

- 1. Lập chí*
- 2. Học quý ở thực hành*
- 3. Học phải thận trọng ngay từ đầu*
- 4. Cha mẹ phải hợp tác với thầy giáo*
- 5. Thầy trò cùng nhau học tập*
- 6. Thử tự học tập*
- 7. Phương pháp học tập*

Sau đây chúng ta bắt đầu học

1. Lập chí

Ở nội dung lập chí này bạn cần lưu ý 2 điểm chính như sau:

Thứ nhất: Chí nguyện phải là hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng

Thứ hai: Muốn thực hiện được chí nguyện phải làm gì?

Bây giờ Chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng về điểm

Thứ nhất: Chí nguyện phải là hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng,

hay nói cách khác là vì mở ra cuộc sống thái bình cho muôn đời.]

Học quan trọng ở lập chí, nên gọi là “Học quý ở lập chí”.

Chúng tôi ở Hải Khẩu mở lớp học cho thầy giáo, tiết thứ nhất chúng tôi cùng với tất cả thầy giáo cùng đồng lập ra một chí hướng là “Vì tiếp nối tuyệt học của thánh giáo, vì vạn thế khai mở thái bình”.

Chúng ta thường mong cầu thế giới hòa bình, thế giới hòa bình là một kết quả, vậy trước tiên phải trồng nhân gì?

Trước tiên mỗi một người phải trồng cái nhân tư tưởng quan niệm nhân ái, mà quan niệm tư tưởng nhân ái phải thông qua học tập, thông qua giáo dục, cũng chính là phải giáo dục trí huệ của Thánh Hiền.

[Nếu không thì chúng có nhân ái được không ạ? Không ạ! Vì tư tưởng tự tư, chỉ có biết nghĩ đến mình thôi.]

Cho nên “khai thái bình” (mở ra cuộc sống thái bình) là kết quả, nhân là “kế tuyệt học” tức là “tiếp nối tuyệt học của Thánh Hiền” là trồng nhân. Vì tiếp nối tuyệt học của thánh giáo mới có thể “nuông trước, dùi sau”.

[Chúng ta chuyển sang ý

Thứ 2: Muốn thực hiện chí nguyện ấy phải làm gì?

Một là: Phải tiếp nối tuyệt học của Thánh Hiền

Tiếp nối thế nào?

(1) Trước phải nỗ lực học thánh giáo tốt

Mục này lại có 2 ý nhỏ như sau:

- 1) Hàng ngày đọc tụng kinh điển;
- 2) Thường xuyên học tập từ các vị thánh triết

Chúng ta bắt đầu vào ý thứ nhất:

- 1) Hàng ngày đọc tụng kinh điển

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Muốn “nuơng trước” thì chính mình trước tiên phải học tốt. *[Mình gặp được Thánh giáo rồi thì trước tiên là mình phải học để mà phá mê khai ngộ cho chính bản thân mình.]*

Chúng tôi có một vị thầy giáo dạy lớp năm, thầy có sứ mạng như vậy. Thầy là cả ngày ngoài việc dạy học ra còn phải sắp xếp ba giờ đồng hồ để thâm nhập kinh điển của thánh giáo. Mỗi buổi sáng thầy đi đến trường học từ rất sớm, sau đó chính mình lật Đệ Tử Quy ra, rồi lật Hiếu Kinh ra để đọc tụng.

[Đây là sự thật ạ. Tôi mà muốn cùng đường các bạn một buổi hay thì không chỉ đơn giản là ở cái bài ngày hôm nay, mà nó là tổng hợp của rất nhiều kinh điển của Phật, Bồ Tát, của Thánh giáo, của Hòa thượng dạy.

Và đồng thời là phải thâm nhập vào đấy, để xem trong cuộc đời, thật sự mọi người áp dụng như thế nào. Những người đi ngược lại với đại đạo, đi ngược lại với giáo huấn Thánh Hiền, thì đã nhìn thấy là cuộc đời toàn họa là họa. Những người mà đi đúng thì đều nhìn thấy cuộc sống hạnh phúc đến, thì qua đây, mình phải rút ra được những cái bài học ấy.

Đó ạ, sau đó, trước phải nỗ lực học đã, học xong bắt đầu hành.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Học trò của ông vừa bước vào cửa, vốn dĩ còn mang theo thức ăn sáng, dự định đến nơi đó từ từ mà ăn, nhưng khi thấy thầy giáo đã đoan trang nghiêm túc ngồi ở đó đọc kinh, trẻ nhỏ lập tức đến chỗ ngồi của chính mình và đem sách kinh ra cùng đọc theo.

[Không dám ăn. Thầy đang đọc kinh, mà mình lại bảo ngồi nhai nhóp nhép, không được. Cho nên đây là lấy mình làm gương.]

Cho nên, các bạn, giáo dục quan trọng nhất là việc gì? Lấy mình làm gương.

*[Hay chúng ta vẫn gọi từ này là gì ạ? Thân giáo. Cho nên làm người giáo viên thì phải là “**Học vì nhân sư, hành vì thế phạm**” (Học làm thầy, thầy của ai ạ? Học làm thầy của nhân loại, thân làm mô phạm cho đời). Bạn phải làm được điều đấy.]*

*Và chính từ khi tôi chia sẻ **Đệ Tử Quy** với các bạn, tôi càng phải nỗ lực làm thêm việc đấy. Vì nếu tôi không làm được, các bạn sẽ chẳng ai tin tôi nữa cả. Tất nhiên là trong quá trình tu học thì chúng ta cũng đành phải biết rằng, tập khí của mình rất là xấu, chonên là tôi cũng chỉ có thể là dần dần từng bước được thôi. Điều này cũng mong các bạn cũng thông cảm và hoan hỷ.*

2) Thường xuyên học tập từ các vị thánh triết.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Do bởi dụng tâm của thầy, cho nên lớp của thầy ngoài thành tích học tập, lễ phép có một sự thành công rất lớn. Hiệu trưởng của thầy sau khi xem thấy rồi, liền hỏi ông rằng:

- Lớp của thầy dạy như thế nào vậy? Vì sao mà dạy tốt được đến như vậy?

Vị thầy giáo này nói với hiệu trưởng:

- Vì em đã giảng mấy trăm lần giáo huấn của cổ thánh tiên hiền, nên đã dùng giáo huấn của cổ thánh tiên hiền để dạy các em.

Trung Quốc có một bộ sách, mang tên là **Đức Dục Cổ Sự** trong đó có hơn bảy trăm câu chuyện của thánh triết nhân, phân thành tám mục để biên tập. Tám mục này chính là bát đức, căn cứ là “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sĩ”, từ “Bát đức” này mà biên tập ra.

[Bát đức, 8 cái đức ấy chúng ta vừa nói về chuyện Đạo và Đức. Đạo “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, nhưng mà Đức, cái tính chất của nó là gì? Đây ạ: “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sỉ”. Chúng ta phải học được như thế này thì mới làm được người.]

Mỗi ngày ông giảng cho học trò nghe hai ba câu chuyện giáo dục. Cho nên những đứa nhỏ này về sau hiểu được là “thấy người thiện thì biết sửa mình học theo”. Đây gọi là **“Kiến nhân thiện, tức tư tề”** (Thấy người thiện, ta học theo).

[(2) Dùng Đệ Tử Quy quán xét mình mọi lúc, mọi nơi

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau đó lại dùng Đệ Tử Quy làm quy chế của lớp mình

Học trò phạm quy không đợi thầy giáo nói, chính mình liền biết được sai ở câu nào.

Thí dụ nói: Học sinh chạy trong phòng học, bị đụng vào bàn ghế, học trò sẽ nói gì? **“Khoan chuyển loan, vật xúc lăng”***[có nghĩa là “Rẽ queo rộng, chớ đụng góc”, mình vi phạm rồi]* hoặc là **“Sự vật mang, mang đa thác”** (có nghĩa là “Lúc làm việc, chớ vội vàng, vội sai nhiều”).

Khi trẻ nhỏ có hành vi không tốt xuất hiện, trẻ nhỏ sẽ nghĩ đến: **“Vô tâm phi, danh vi thác, hữu tâm phi, danh vi ác; Quá năng cải, quy ư vô, thắng yểm sức, tăng nhất cô”** (có nghĩa là “Lỗi vô ý, gọi là sai; Lỗi cố ý, gọi là ác. Biết sửa lỗi, lỗi không còn; Nếu che giấu, tội tăng thêm”). Cho nên trẻ nhỏ hiểu được sẽ mạnh dạn nhận sai, mạnh dạn sửa lỗi, không hề thoái thác, không hề che giấu.

[Cho nên nếu bạn muốn dùng Đệ Tử Quy để quán sát mình thì trước tiên bạn phải, phải sao ạ? thuộc lòng. Hôm qua, tôi phê bình một vị ở trong Ban Quản trị. Tôi bảo là:

- Cái bài Liễu Phàm Tứ Huấn bài 3, tại sao từ thứ 5 cho đến hôm nay là thứ Hai, khi Cư sĩ Bà “rờ” đến vẫn không thấy con “up” lên.

Thế vị ý trả lời tôi là:

- Hihi, con thừa Cư sĩ Bà, vậy thì hôm nay con up lên vậy.

Tôi bảo:

- Con đã vi phạm Đệ Tử Quy. Con vi phạm câu gì? “Phàm nói ra, tín trước tiên”. Con đã vi phạm chữ Tín. Con không thấy Cư sĩ Bà biểu pháp à? Ngày nào không học, Cư sĩ Bà đều xin phép đại chúng, ngày nào không xin phép thì 12 giờ đêm vẫn “up” bài, không hề sai một ngày.

Thế là vị ý bảo:

- Vâng ạ.

Tôi bảo:

- Nếu con chân thành muốn tu hành thì con phải nghe được những lời này.

Vị ý bảo:

- Con xin sửa ngay.

Và từ hôm đấy thì bài 3, 4, 5 cho đến bài 8, bạn thấy không hề gián đoạn nữa.

Cho nên trước tiên bạn phải thuộc lòng Đệ Tử Quy, sau đấy bạn kiểm soát từng hành vi của mình xem điều gì sai. Thì lúc đấy bạn mới chân thật, mới có thể sửa được lỗi.

Tôi ví dụ về việc quán sát hành vi của mình nhé:

Trong phần chánh văn của Đệ Tử Quy, các bạn sẽ thấy ở đây tôi luôn luôn đưa một bên âm Hán Văn vào. Lần trước khi chúng ta ấn tổng cuốn Đệ Tử Quy, có người nói với tôi là:

- Thôi đừng đưa âm Hán văn vào nữa, mà nó rắc rối.

Tôi bảo:

- Có hai điểm mà tôi buộc vẫn phải đưa. Vì khi các bạn đọc cái âm Hán văn bên cạnh, các bạn biết đây không phải là lời tôi bịa ra. Không phải là tôi tự nói, mà chẳng qua đây là sự chuyển ngữ, mà câu này là của Thánh, của cổ nhân nói.

*Cái thứ hai là khi có đưa như thế, lúc ấy trong lòng bạn khi học bạn mới cảm thấy tin tưởng, và bạn mới tri ân với những người đã làm ra cuốn *Đệ Tử Quy* này: Bắt đầu là từ *Chương VI - “Học nhi”* của *Khổng Tử*, để làm ra cuốn *Đệ Tử Quy* này; Sau đấy lại sử dụng cái tác phẩm “*Tiểu học*” từ thời xưa. Và những người làm lúc đầu thì chính là *Lý Dục Tú Phu Tử*. Ông căn cứ vào ba căn cứ. Căn cứ vào *chương thứ VI là “Học nhi”* ở trong *Luận Ngữ* của *Khổng Tử*. Thứ hai, ông căn cứ vào cái quyển “*Tiểu học*”. Và thứ ba, ông căn cứ vào tất cả các kinh nghiệm ở cuộc đời của ông.*

*Đã dùng đến *Lý Dục Tú Phu Tử*, chữ “*Tử*” ở đây đã là người thầy rồi. Cho nên mới là *Khổng Tử*, *Mạnh Tử*. Thì ông đã biên soạn ra được cái cuốn *Đệ Tử Quy* nhưng lúc đấy lấy tên là “*Huấn Mông Văn*”, tức là những giáo huấn, “*Mông*” là ý nói cho về thiên địa sơ khai. Cho nên bắt đầu phải giáo dục cho trẻ từ sơ khai, từ khi còn thai giáo. Cho nên lấy tên là “*Huấn Mông Văn*”.*

*Sau đấy thì được một vị Nho sinh thời nhà Thanh là *Giả Tồn Nhân* tiếp tục gọi là chỉnh sửa, hiệu đính lại để cho hợp với thời đại của chúng ta ngày nay, và chuyển tên sang thành “*Đệ Tử Quy*”.*

Cho nên bạn đừng cảm thấy là rắc rối quá, tại sao lại cứ phải có cái âm Hán văn ở bên cạnh.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

*Cũng sẽ nghĩ đến là “Đức hữu thương, di thân ưu” (Đức hạnh kém, cha mẹ tủi). Các bạn! Khi thế hệ sau của chúng ta gặp phải sự việc này thì đều có thể đề khởi giáo huấn của *Đệ Tử Quy*, thì ngay đời này của chúng nhất định sẽ sống rất đầy đủ, rất thiết thực, cũng sẽ có sức ảnh hưởng rất lớn.*

[Đại Đạo không phải là cái gì cao xa, mà ngay lập tức bảo bạn thành Thánh thành Hiền, không phải. Vì một gia đình hạnh phúc đã; Sau đấy mới đến là vì một xã hội, tôi mới dùng cái mục tiêu rất nhỏ nhoi là xã hội an định, chứ chưa nói đến là hưng vượng, phát triển. Cho nên, cái bản thân mình làm được thì mình có lợi; sau đấy thì gia đình mình chắc chắn sẽ hạnh phúc. Và sau đấy thì xã hội nhất định sẽ an định, và hưng vượng, và phát triển.]

Hai là: Mở rộng giáo huấn Thánh Hiền khi có thể

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ngoài biểu hiện tốt ở trong lớp ra, vị thầy giáo này sau khi được hiệu trưởng chú trọng còn yêu cầu thầy giáo của trung tâm chúng ta cùng thầy giáo toàn trường có hai lần diễn giảng, sau đó chúng tôi lại đem Đệ Tử Quy phát tặng đến toàn trường của họ.

[Mấy hôm nay là kinh sách của chúng ta rất là nhiều người thỉnh. Trong lòng tôi khi thấy có người thỉnh đều rất hoan hỷ, không hề có một cái tâm gì tiếc, hay bảo không duyệt hay gì gì cả, mà thấy hoan hỷ quá. Khi mà xã hội, giáo huấn của Thánh Hiền được phổ biến, được lưu truyền rộng rãi thì chắc chắn rằng sẽ thay đổi.]

Một người có lập định chí hướng muốn tiếp nối tuyệt học của thánh giáo, sức ảnh hưởng của họ sẽ không ngừng mở rộng.

Yêu cầu của chính họ thì phải rất sâu, họ liền có thể “Cầu nhật tân, nhật nhật tân, hựu nhật tân” (Ngày một mới, mỗi ngày mới, ngày ngày mới! Gột rửa cái bản, trở thành con người mới, ngày ngày đổi mới, lại càng phải mới nữa).
[Đó ạ.]

Vị thầy giáo này tiếp xúc với tôi thời gian nửa năm thì ông liền bắt đầu theo tôi đến Trung Quốc Đại Lục diễn giảng, đem kinh nghiệm của ông không chỉ thúc đẩy ở trong trường học, mà còn cống hiến cho các phụ huynh cùng thầy giáo ở các khu vực khác.

Các bạn! “Vì tiếp nối tuyệt học của Thánh Hiền” tuyệt đối không phải là việc xa vời bất cập, mà quan trọng nhất là ở tâm niệm của chúng ta có chân

thật phát ra được hay không. Cho nên chúng ta phải lập chí “Tiếp nối tuyệt học”. Đương nhiên phải chính từ bản thân mình, sau đó bắt đầu từ người thân nhất, chúng ta làm tấm gương cho họ.

Ba là: Hành vi phải làm mô phạm cho đời

- Ở gia đình thì bạn lập chí làm cha mẹ tốt;

Lập chí của chúng ta có thể trước tiên lập chí làm tấm gương tốt cho con cái.

Các bạn, khi quý vị lập chí này, bảo đảm ngay tức khắc quý vị liền biến thành một người khác. Ví dụ: Khi nói chuyện bạn sẽ rất cẩn trọng, những “gian xảo ngữ, uế ô từ” (Lời gian xảo, từ thô, ác), nói ra thì không phải là tấm gương tốt cho con cái.

- Ở công ty thì lập chí làm gì? Làm một người sếp tốt, đồng sự tốt;
- Ở ngay trong xã hội lập chí làm người công dân tốt.

[Cho nên cứ bắt đầu từ mình, xong rồi gia đình mình, xong rồi bắt đầu mới đến xã hội. Không có mình thì chưa làm được, gia đình mình cũng chưa làm được, thế mà ra ngoài thì nói rỗng hay phượng múa. Không tốt! Đương nhiên đây là quá trình dần dần, không phải là ta tu thân thành Thánh, xong rồi ta mới giúp mọi người, không phải, mà ta cứ đến đâu thì ta cùng mọi người cùng tu đến đấy.]

Chúng tôi có một vị thầy giáo ngồi xe bus, vừa ngồi xem thấy một vị trưởng bối đi lên, thầy lập tức đứng lên, mời vị trưởng bối này ngồi. Thầy vừa làm như vậy xong, kết quả là liên tiếp có bốn, năm người nhường chỗ ngồi. Thầy thấy rồi thì rất cảm động, suýt chút thì rơi nước mắt, thầy cũng ấn chứng được mỗi một người đều có bản tánh lương thiện.

[Chỉ có không có ai biểu diễn cho họ thôi, bởi vì trong họ đã có tiềm ẩn sâu xa là “Nhân chi sơ, tính bản thiện”. Nhưng bây giờ nó bị che lấp đi, cho nên có người biểu diễn cho họ, lập tức họ sẽ học theo ngay.]

Khi chúng ta có phần chí hướng này, muốn đi cải thiện phong khí xã hội, thì tin tưởng cử chỉ lời nói của bạn đều sẽ rất cần trọng, đều sẽ khắc chế chính mình.

[Càng ngày càng chia sẻ với các bạn là, mỗi một hôm trước khi đi là tôi cứ phải nhắm nhắm lại, tôi bảo là: Nhớ nhé, đừng có cứ mà bật theo tập khí là chết đấy, tất cả đều phải dựa vào lời của cổ thánh tiên hiền, của Phật, của Bồ Tát, không được nói cái gì theo ý mình mà sai ngay đấy.]

Cho nên đạo đức học vấn của chúng ta cũng vì lập chí mà không ngừng nâng cao. Đây là lập chí.

Ồ Thẩm Quyến chúng tôi đối diện với trẻ nhỏ năm - sáu tuổi, chúng tôi hỏi các em là:

- Đi học để làm cái gì?

Các vị biết đáp án của chúng không? Đáp án của chúng rất là chuẩn xác, nó nói:

- Em muốn làm Thánh Hiền, không làm Thánh Hiền thì đi học làm gì?

[Chí tại Thánh Hiền, trẻ con đi học nó còn lập được cái chí đấy. Thực ra nếu như bạn không đi vào Thánh giáo thì bạn sẽ thấy là cái chí của bạn nó vô cùng mờ nhạt hoặc không có. Mà nếu không thì bạn chỉ có là làm sao đấy cố gắng học giỏi, học giỏi ra để có một cái công việc tốt để lương cao. Chứ còn khi bắt đầu đã đi vào gọi là tuyệt học của Thánh Hiền rồi thì bạn sẽ thấy lập chí vô cùng quan trọng.

Bởi vì cuối cùng của chúng ta là nếu bạn cứ vẫn cứ gọi là sinh tử luân hồi suốt, ừ cứ cho là kiếp này tu phước được một chút, kiếp sau làm ông nọ bà kia, nhưng Hòa Thượng đã nói rồi là khi mà bạn phước nhiều thì cái cơ hội bạn tạo ác cực lớn. Bạn có quyền, bạn có tiền, bạn có danh vọng thì cái cơ hội bạn tạo ác rất nhiều. Còn nếu như bạn không có quyền, bạn không có tiền, bạn không có danh vọng, bạn chỉ là một, ví dụ một bà già nhà quê, không có ai nhờ vả, không có một đồng tiền nào, tất cả, thì lúc ấy bạn lại chuyên tâm vào niệm Phật, không có thời gian để tạo ác, không có cơ hội để tạo ác.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sáu, bảy bạn nhỏ trong lúc từ bên ngoài trở lại trường mẫu giáo của chúng, trên đường đi trẻ nhỏ còn tranh trước tranh sau làm gì? *[Chúng làm gì ạ?]* Nhặt rác! Chúng vừa nhìn thấy rác, dường như nhìn thấy của báu vậy, cảm thấy ta có thể vì xã hội phục vụ, mọi người giành nhau để nhặt rác. Đúng lúc trên đường gặp một số học sinh trung học tan trường, học sinh Trung học này trên tay cầm que kem, đang cầm thức ăn, vừa ăn vừa vứt rác. Đột nhiên thấy nhóm trẻ nhỏ đang nhặt rác, đang định vứt rác, đột nhiên giữa chừng dừng lại, không thể vứt xuống.

[“Nhân chi sơ, tính bản thiện” lại bắt đầu hiển lộ”]

Sau đó có một học sinh Trung học, nói với các bạn khác là:

- Chúng ta đừng có ném rác nữa, các em nhỏ như vậy đang nhặt rác đấy.

Học sinh Trung học đó dùng tiếng Quảng Đông để nói. Trong sáu, bảy em nhỏ chỉ có một em là người Quảng Đông, khi trở lại trường mầm non của chúng, chú nhỏ này liền cao giọng phiên dịch lời của anh Trung học kia để cho các bạn học khác cùng nghe. Chú nói:

- Mấy anh trung học kia vì nhìn thấy chúng ta nhặt rác, cho nên mấy anh ấy đã không ném rác nữa.

Sự cảm nhận trong nội tâm của bạn nhỏ này, là lời nói hành động của ta đều có thể ảnh hưởng tới xã hội này. *[Cho nên bạn đừng coi thường hành động của mình.]*

Cho nên định vị của đứa bé này chính là **“Học vì nhân sự, hành vì thế phàm”** (Học làm thầy của nhân loại, thân làm mô phạm cho đời).

Chí hướng cũng giống như là mục tiêu của đời người, chúng ta lập chí đúng, đời này mới không luống qua một cách vô ích.

[Tại sao thời này chúng ta lại không thể lập chí hả bạn? Các bạn, ở đây có ai nghĩ đến rằng khi mình vào đời mình sẽ phải lập chí làm cái gì không đã? Tôi chỉ cần nói lập chí thôi đã. Có ai nghĩ đến không ạ? Không, đấy ạ, đều

là buông xuôi. Cứ gọi là tùy thuận phiền não, tùy thuận tập khí của mình, đều buông xuôi.

Tôi còn nhớ trước khi tôi đi học, ông nội tôi cứ dặn đi dặn lại là “Cái chỉ của con hãy coi như cái người khâu que kim, khâu kim, tức là gì? Khi nào cái chỉ chưa khâu được qua cái lỗ kim thì còn phải chăm chăm khâu cho bằng qua thì thôi”. Đây, cụ dạy như thế.

Thầy Thái bảo vì sao thời nay chúng ta không thể có chí? Vì thầy bảo là chúng ta quá mải mê với ngũ dục lục trần, gọi là chơi bời, ăn chơi là coi như là quá mức đi, đến mức độ không có còn nghĩ gì đến cái chí là phải làm như thế này, phải thế kia. Cho nên người xưa có câu **“Ngoạn vật táng chí, ngoạn nhân táng đức”** có nghĩa là “Chơi bời thì hỏng chí, mà đùa bỡn người thì hỏng đức”.

Câu chuyện về Trần Đại Nghĩa (1913-1999), ông là một nhà khoa học rất nổi tiếng thời Bác Hồ. Vậy mà, vâng ạ, ông rất giỏi, ông là một nhà khoa học. Thế thì khi mà ông học, lúc ấy, tôi không nhớ là học ở Nga hay gì nữa cơ, Pháp ạ, vâng. Thế thì học như thế thì giỏi quá, thì Pháp họ giữ lại họ trả ông, tính ra tiền lương lúc đấy là 22 lượng vàng trên một tháng. Vậy mà Bác Hồ bảo ông làm sao?

- Chú học nhanh thành tài về, vì đồng bào đang chờ chú.

Ông sẵn sàng bỏ tất cả để về với đất nước Việt Nam, để xây dựng đất nước Việt Nam. Đây là, chính là “Trung” đấy, chữ “Trung” đấy. Hoặc là cái quan hệ gọi là Vua – Tôi, là sống có “Nghĩa” đấy. Không phải vì cái đồng tiền, không phải vì cái danh vọng mà anh “mua” được tôi.

Đây, tấm gương của 1 đại trí thức, một nhà khoa học lớn, một vị tướng đem hết cả tài năng, tâm đức hiến dâng cho tổ quốc. Cho nên Bác Hồ đặt tên cho ông là gì ạ? Trần Đại Nghĩa còn tên thật của ông là Phạm Quang Lễ, sinh ở Chánh Hiệp, Tam Bình, Vĩnh Long. Vâng ạ, cho nên Bác Hồ mới đặt là Đại Nghĩa đấy bạn.

Còn bây giờ chúng ta thì sao ạ? Cốt đi học là để làm gì? Kể cả cho con đi học nước ngoài cũng thế thôi, phần lớn như hôm nọ tổng kết đấy, mấy cái mục tiêu:

- Một là, học thành tài thì ở lại nước ngoài mà làm, quên mất tất cả từ nhỏ cho đến khi đi học này là ai nuôi? Cái quốc gia này nuôi chứ ai nuôi. Quên mất hết. Bạn dạy nó chỉ có lợi có hại thôi thì sẵn sàng đến lúc đối với bạn nó cũng lại chỉ có lợi có hại.

- Cái mục tiêu thứ hai là gì? Là học đi, nếu không được ở lại thì về tiếng Anh thì lâu lâu. Lại cái bằng ở nước tư bản. Nghe chừng “oách” thì về chắc chắn con sẽ tìm được một công việc lương của con chỉ ít cũng vài nghìn đô một tháng. Thế là sống sung sướng cả đời, là cái mục tiêu thứ hai.

Nhưng mà cuối cùng thì cái kết quả như hôm nọ chúng ta phân tích, có đạt được đâu. Không đạt được.

Cho nên hôm nọ tôi cũng nghe trên ti vi chương trình thời sự buổi trưa có giới thiệu một số các chính trị gia, tôi cứ nghe thoáng qua thôi, nhưng mà tôi cũng không nhìn rõ, vị này tên là gì, là ai, nhưng bắt đầu nói đến cái việc là không phải học là để kiếm cái tấm bằng cao, mà phải học làm người đã. Còn nếu bạn dạy nó được chữ “Hiếu”, bạn dạy nó được làm người, đảm bảo rằng nó sẽ nỗ lực nó học, vì sao vì nó cần phải báo hiếu cha mẹ nó, nó cần phải báo hiếu thầy giáo nó, nó cần phải báo hiếu cái quốc gia này. Thì lúc ấy bạn không cần dạy nó bằng vật chất, nó cũng sẽ tự nó học.

Thái độ đầu tiên là Lập chí]

[Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sẽ sang mục tham khảo

Chủ đề: HỌC QUAN TRỌNG Ở LẬP CHÍ

Trong Phật pháp, Đức Phật thường khuyên hàng đệ tử phải phát nguyện. Phát nguyện của nhà Phật, người thế tục gọi là lập chí, cùng một ý nghĩa. Đức Phật dạy người phát nguyện là vì chúng sanh phục vụ.

TỨ HOÀNG THỆ NGUYỆN CỦA PHẬT THÍCH CA

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni vốn là hoàng tử con vua Tịnh Phạn. Thừa niên thiếu, Ngài chỉ sống trong cảnh cung vàng điện ngọc. Nhưng khi Ngài đến tuổi trưởng thành, Ngài ra ngoài và được chứng kiến cảnh con người phải chịu bao nhiêu là cảnh khổ: Sinh, Lão, Bệnh, Tử; Rồi đến các chúng sinh ăn nuốt tàn sát lẫn nhau, nên Ngài quyết tâm rời bỏ cung vàng điện ngọc ra đi tìm con đường để cứu độ cho tất cả mọi người, cho tất cả chúng sinh muôn loài. Sau đây là “Tứ hoàng thệ nguyện” của Thích Ca Mâu Ni Phật:

*“Chúng sinh vô biên, thệ nguyện độ
Phiền não vô tận, thệ nguyện đoạn
Pháp môn vô lượng, thệ nguyện học
Phật đạo vô thượng, thệ nguyện thành.”*

Đây chính là lập chí của Đức Phật Thích Ca, nhưng thực ra cũng chính là của tất cả các hàng Bồ Tát.

Đó ă, “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ” là nhất định bạn phải lập chí này, là lập chí gì? Lập chí thành thánh thành hiền hay là lập chí liễu sinh tử thoát luân hồi, mà muốn đạt được cái chí nguyện này thì phải hy sinh phụng hiến vì người, vì chúng sinh.

Thế xong đến cái bước thứ 2 là “Phiền não vô tận thệ nguyện đoạn”, là bạn phải đoạn được tham, sân, si, mạn. Đây chính là phương pháp để thành tựu chí nguyện của mình đấy ă. Tức là làm sao thì làm bạn phải đạt được tâm thanh tịnh là bạn có thể thành thánh rồi, tuy rằng đây mới là cái mức độ thấp nhất.

Tâm thanh tịnh mới sinh được trí huệ, thì lúc đó mới có thể “Pháp môn vô lượng thệ nguyện học”, phải có trí huệ mới học được vô lượng pháp môn chứ. Nhưng mà các bạn lại làm lộn ngược, là các bạn chưa có đoạn “Phiền não vô tận” tức là chưa có trí huệ mà đã vào “Pháp môn vô lượng thệ nguyện

học” thì làm sao có thể học được đây? Cho nên “Phật đạo vô thượng thế nguyện thành” bạn không thể nào làm được, bạn không thể thành tựu.

[Bạn nhớ nhé, cái lập chí thì đã đành rồi. Cái bước thứ hai nhất định “Phiền não vô tận phải thế nguyện đoạn” là bạn phải đoạn được tham sân si mạn. Đây chính là bạn đoạn được phiền não chướng.

Sau đấy mới đến là “Pháp môn vô lượng thế nguyện học”. Lúc này bạn có biết là gì không ạ? Là gì ạ? Thì lúc đấy như Hòa Thượng nói chính là bạn đã vãng sinh Tây Phương Cực Lạc. Bạn lên đấy rồi, gọi là lục trần đều nói pháp, còn được nghe Phật, Bồ Tát, rồi được nghe Văn Thù Sư Lợi đại biểu cho trí tuệ. Học pháp môn vô lượng đấy. Cuối cùng thì “Phật đạo vô thượng, thế nguyện thành” thì bạn đắc quả vị rồi đấy.

Cho nên hai điều đầu ta phải làm ở thế gian này, còn hai điều sau cho đến khi bạn vãng sinh xong bạn làm tiếp, bạn đừng có làm ngược.

Đây là nói chí nguyện của Thích Ca Mâu Ni Phật, còn chí nguyện của A DI ĐÀ PHẬT là gì? Cũng là hy sinh phụng hiến vì chúng sinh. Trong 48 lời đại nguyện của PHẬT A DI ĐÀ, ngay nguyện thứ nhất đã là nguyện kiến lập một cõi nước vô lượng công đức trang nghiêm không thể nghĩ bàn, không có tam ác đạo. Và Tất cả các chúng sanh kể cả trong ba đường ác sanh về cõi này, đều không còn đọa lại ba đường ác nữa, và cuối cùng đều thành Phật.]

[Chúng ta vừa chia sẻ xong tám gương lập chí của A DI ĐÀ PHẬT và của Thích Ca Mâu Ni Phật.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết. Bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ tiếp về tám gương lập chí của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy

*Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – Xin cảm ơn!]
